Ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος άνοιξε τις εργασίες του συνεδρίου για το πρωτείο και τη συνοδικότητα στην Ορθοδοξία

Στην Αίθουσα του Αγίου Σεργίου στο ναό του Σωτήρος Χριστού της Μόσχας άρχισαν στις 16 Σεπτεμβρίου 2021 οι εργασίες του συνεδρίου με θέμα «Παγκόσμια Ορθοδοξία: πρωτείο και συνοδικότητα υπό το φως της ορθοδόξου διδασκαλίας».

Διοργανωτές και μετέχοντες στο φόρουμ είναι η Συνοδική Βιβλική Θεολογική Επιτροπή, το Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) του Πατριαρχείου Μόσχας, το Θεολογικό Ινστιτούτο Μεταπτυχιακών Σπουδών «Οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος». Η εκδήλωση διεξάγεται με την υποστήριξη του Ιδρύματος Υποστηρίξεως Χριστιανικής Κληρονομιάς και Πολιτισμού.

Την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου κήρυξε με την εναρκτήρια ομιλία του ο Αγιώτατος

Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλος.

Αφού επεσήμανε το επίκαιρο τού υπό εξέταση θέματος, ο Προκαθήμενος της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας τόνισε: «Η κατάσταση πραγμάτων στην οικογένεια των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών προκαλεί μεγάλη ανησυχία. Η κατάσταση που διαμορφώθηκε στον ορθόδοξο κόσμο μπορεί να χαρακτηρισθεί ως κρίσιμη. Περί της κρίσεως μαρτυρούν σαφώς και οι σοβαρές διαφωνίες μεταξύ των ορθοδόξων σχετικά με το πώς προσεγγίζουμε το πολίτευμα της Οικουμενικής Ορθοδοξίας, τι εννοούμε ως πρωτείο και συνοδικότητα και πώς συσχετίζουμε την κανονική τάξη της Εκκλησίας με τις πράξεις στη σφαίρα της εκκλησιαστικής διοικήσεως».

Ο Αγιώτατος κ. Κύριλλος υπέδειξε ότι σε αυτή την κρίση διαβλέπουμε την επιρροή συγκεκριμένων πολιτικών δυνάμεων. «Δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι στον κόσμο υπάρχουν εκείνοι, που θα ήθελαν να καταστρέψουν τις αρχές της ορθοδόξου ζωής, να σπείρουν διχασμό και εχθρότητα μεταξύ των λαών και των Εκκλησιών. Και είναι απολύτως προφανές ότι παρατηρείται η τάση δημιουργίας ενός διαχωριστικού τοίχου, εάν όχι της πλήρους απόσπασης της ελληνικής Ορθοδοξίας, της Ορθοδοξίας της Μεσογείου από τη σλαβική Ορθοδοξία και κυρίως από τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία. Δηλαδή, να αναπαραχθεί το πρότυπο του σχίσματος του 1054 και με αυτόν τον τρόπο να αποδυναμωθεί η Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία σήμερα, δεν θα φοβηθώ να πω ότι, όπως ελάχιστες από τις άλλες χριστιανικές ομολογίες, επιτελεί και είναι ικανή να επιτελεί την προφητική διακονία, πρωτίστως αξιολογώντας όλα όσα βιώνει ο ανθρώπινος πολιτισμός», είπε ο Πατριάρχης Κύριλλος.

Επίσης σημείωσε ότι ως Προκαθήμενος της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να φροντίζει τη διαφύλαξη και την ενίσχυση των σχέσεων με όλες τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες, δεν μπορεί παρά να αισθάνεται «προσωπικό πόνο από τα τεκταινόμενα στις σχέσεις μας με το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και με εκείνες τις Εκκλησίες, οι οποίες έχουν εμπλακεί από την Κωνσταντινούπολη στην αναγνώριση της ούτως καλούμενης «αυτοκεφάλου εκκλησίας της Ουκρανίας», η οποία στην πραγματικότητα δεν είναι τίποτε άλλο από τη νομιμοποίηση του εκκλησιαστικού σχίσματος».

Ο Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών υπενθύμισε ότι κατά το στάδιο προετοιμασίας της Πανορθοδόξου Συνόδου, η οποία τελικώς δεν συνήλθε, επιτεύχθηκε η καταρχήν απόφαση ότι το αυτοκέφαλο εφεξής δύναται να παραχωρείται μόνον κατόπιν συμφωνίας όλων των κοινώς αναγνωρισμένων κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών, εντούτοις, κατά παράκληση του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως το εν λόγω θέμα αποσύρθηκε από την ημερήσια διάταξη. Και μετά τη διάσκεψη δέκα κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών στην Κρήτη το 2016 το θέμα αυτό ετάφη οριστικά, όλες οι προηγουμένως επιτευχθείσες συμφωνίες μηδενίστηκαν και ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ανακοίνωσε το δήθεν αποστολοπαράδοτο δικαίωμα να χορηγεί σε οποιονδήποτε ο ίδιος αποφασίσει το αυτοκέφαλο μονομερώς και άνευ συμφωνίας των άλλων κατά τόπους Εκκλησιών.

«Αξιώσεις ειδικών δικαιωμάτων και προνομιών έχουν και παλαιότερα διατυπώσει ιεράρχες και θεολόγοι της Κωνσταντινουπόλεως, αλλά ουδέποτε δεν τα διατύπωσαν σε τόσο αυστηρούς τόνους και με τόσο ακραία εκδοχή, όπως σήμερα», τόνισε ο Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλος και συνέχισε: «Έφθασαν στο σημείο να αποκαλούν τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως όχι πρώτο μεταξύ ίσων, αλλά «πρώτο άνευ ίσων». Αυτή η καινοτόμος εκκλησιολογία δεν έχει ουδεμία θεμελίωση ούτε στους ιερούς κανόνες, αλλά ούτε και στην εκκλησιαστική Παράδοση εν γένει».

«Βλέπουμε ότι οι εκκλησιολογικές τάσεις, οι οποίες είχαν παρατηρηθεί νωρίτερα και προκαλούσαν φόβους, απέκτησαν σήμερα περαιτέρω ανάπτυξη και ήδη προκάλεσαν σημαντική ζημιά στις σχέσεις τών κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών», διαπίστωσε ο Πατριάρχης. Υπέδειξε ότι ιδιαιτέρως επικίνδυνη και βαρύτατη παραβίαση της κανονικής τάξεως ήταν η εισπήδηση του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στην Ουκρανία, στο έδαφος μιας άλλης Τοπικής Ορθοδόξου Εκκλησίας: «Αυτή η εισπήδηση μπορεί να έχει πραγματικά ζημιογόνες επιπτώσεις, ικανές να καταστρέψουν τις σχέσεις μεταξύ των κατά τόπους Εκκλησιών».

«Εν τω μεταξύ στην ιστορία της Εκκλησίας υπήρξαν ενίοτε περιπτώσεις, όπου οι κρισιακές καταστάσεις έδωσαν ώθηση σε επιμελέστερο αναστοχασμό της διδασκαλίας της πίστεως και των ποικίλων πρακτικών ζητημάτων της εκκλησιαστικής ζωής», συνόψισε ο Προκαθήμενος της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και συνέχισε: «Είμαι πεπεισμένος ότι μας είναι απαραίτητη η θεολογική ανάλυση εκείνων, τα οποία σήμερα συμβαίνουν στην Οικουμενική Ορθοδοξία».

Ο Αγιώτατος διατύπωσε τους κεντρικούς σκοπούς του συνεδρίου που ξεκίνησε. Μεταξύ αυτών είναι η εξέταση των εκκλησιολογικών αιτιών της παρούσης κρίσεως. «Χρειάζεται να συσχετισθεί εκείνη η προσέγγιση του πρωτείου και της συνοδικότητας που διατυπώνεται σήμερα από την Κωνσταντινούπολη με την αυθεντική προσέγγιση, που καταγράφηκε στην Παράδοση της Εκκλησίας. Και το σημαντικότερο είναι ότι μπορούμε να αποδείξουμε το λανθασμένο της θέσεως της Κωνσταντινουπόλεως μόνον συσχετίζοντας αυτή την επίκαιρη θέση με εκείνα, τα οποία είχαν πάντοτε θέση στην Ορθόδοξη Εκκλησία ως προς την έννοια πραγματώσεως του ρόλου και της σημασίας του πρώτου», δήλωσε πεπεισμένος ο Αγιώτατος Πατριάρχης.

Επίσης θεωρεί απαραίτητο να δοθεί θεολογική και κανονική αποτίμηση των ενεργειών, οι οποίες πηγάζουν εκ της εσφαλμένης προσεγγίσεως του πρωτείου. «Φρονώ ότι για μια τέτοια αποτίμηση είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξετασθεί επισταμένως μεταξύ άλλων και το πολιτικό πλαίσιο της «απονομής αυτοκεφαλίας» στη λεγόμενη «Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας», δηλαδή στη σχισματική δομή, με την οποία ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως αποπειράθηκε να αντικαταστήσει την πραγματικά υφιστάμενη Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία αριθμεί περισσότερες από 12 χιλιάδες ενορίες, περισσότερες από 250 μονές, μέλη της οποίας είναι εκατομμύρια ορθόδοξοι Ουκρανοί», ανέφερε ο Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλος.

Ο Αγιώτατος Πατριάρχης υπογράμμισε ιδιαίτερα ότι ενώπιον του δημιουργηθέντος εντός της παγκόσμιας Ορθοδοξίας σχίσματος η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία με το έλεος του Θεού παραμένει ενωμένη και συσπειρωμένη. «Θα πω περισσότερο ότι τα γεγονότα που συνέβησαν στην Ουκρανία και προκλήθηκαν από την παράνομη εισπήδηση της Κωνσταντινουπόλεως στο κανονικό έδαφος της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, βοήθησαν πολλούς στην Εκκλησία μας να συνειδητοποιήσουν με μεγαλύτερη ένταση εκείνη τη δωρεά της ενότητας, την οποία κληρονομήσαμε από τη χιλιετή μας ιστορία», επεσήμανε.

«Την ίδια στιγμή, γεγονότα, τα οποία συμβαίνουν εκτός του κανονικού μας χώρου, δεν μπορούν να μας αφήσουν αδιάφορους. Αφορούν όλα τα μέλη της Οικουμενικής Ορθοδοξίας και καλούμαστε από κοινού να αναζητήσουμε οδούς διεξόδου από αυτή την κρίση. Να, γατί επικροτήσαμε την πρωτοβουλία του Μακαριωτάτου Πατριάρχη Ιεροσολύμων και πάσης Παλαιστίνης Θεοφίλου Γ΄ να συγκαλέσει στο Αμάν Διορθόδοξη Διάσκεψη και λάβαμε μέρος σε αυτή. Ο Προκαθήμενος της αρχαιοτάτης Εκκλησίας, που αποκαλείται στα λειτουργικά κείμενα «Μήτηρ των Εκκλησιών» ανέλαβε θαρραλέα την ευγενική πρωτοβουλία παραχωρώντας στις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες χώρο για συζητήσεις υπό τις συνθήκες όπου ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως εκ των πραγμάτων στέρησε από τον εαυτό του τη δυνατότητα να συγκαλέσει τέτοιες διασκέψεις», συνέχισε ο Πατριάρχης Κύριλλος.

Όπως επεσήμανε ο Αγιώτατος, στο συνέδριο, που αρχίζει αυτή την ημέρα στη Μόσχα, λαμβάνουν μέρους κορυφαίοι θεολόγοι από διάφορες χώρες, εκπρόσωποι όχι μόνον της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, αλλά και άλλων Ορθοδόξων Εκκλησιών. «Ελπίζω ότι η φωνή τους θα εισακουσθεί και εκεί, όπου σήμερα διευρύνεται και εμβαθύνεται το σχίσμα. Ας προσπαθήσουμε με κοινές προσπάθειες να το σταματήσουμε, ώστε, κατά τον Μέγα Βασίλειο, «ἐπαναγαγεῖν πρὸς ἕνωσιν τὰς Ἐκκλησίας, τὰς πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἀπ᾽ἀλλήλων διατμηθείσας», πρόσθεσε ο Αγιώτατος και εξέφρασε την ελπίδα ότι τα πορίσματα του συνεδρίου θα εντατικοποιήσουν τον θεολογικό διάλογο και θα είναι χρήσιμα σε όλους, όσοι ενδιαφέρονται να διαφυλάξουν την ορθόδοξη διδασκαλία της πίστεως και την κανονική τάξη.

«Θα ήθελα ιδιαιτέρως να τονίσω τη σπουδαιότητα αυτού του συνεδρίου διότι η επικείμενη Ιερά Σύνοδος Ιεραρχίας της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας θα αξιολογήσει όσα παρατηρούμε σήμερα στον ορθόδοξο κόσμο και εάν αυτό είναι επιθυμητό στο Άγιο Πνεύμα και στους αρχιερείς, που θα συνέλθουν, θα λάβει απόφαση αναφορικά στη θέση της Εκκλησίας μας έναντι των ενεργειών της Κωνσταντινουπόλεως», υπογράμμισε ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος.

Η συνεδρία συνεχίσθηκε με εισήγηση προς την ολομέλεια, την οποία παρουσίασε ο πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) του Πατριαρχείου Μόσχας, πρύτανης του Θεολογικού Ινστιτούτου Μεταπτυχιακών Σπουδών «Οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος» και πρόεδρος της Συνοδικής Βιβλικής Θεολογικής Επιτροπής μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας.

Στη συζήτηση του εγερθέντος θέματος συμμετέχουν ιεράρχες, κληρικοί και λαϊκοί μέλη της

Συνοδικής Βιβλικής Θεολογικής Επιτροπής, εκπρόσωποι των Θεολογικών Σχολών της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, διδακτικό προσωπικό των ΑΕΙ, ιεράρχες και κληρικοί της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, προσκεκλημένοι από τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες.

Επίσης διαδικτυακά συμμετέχουν ιεράρχες της Ρωσικής Εκκλησίας και άλλων κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών, μεταξύ των οποίων ο αρχιεπίσκοπος Σεβαστείας Θεοδόσιος (Πατριαρχείο Ιεροσολύμων), ο επίσκοπος Μπάτσκας Ειρηναίος (Πατριαρχείο Σερβίας), οι μητροπολίτες Αχαλκαλάκ και Κουμουρντόι Νικόλαος, Ατένας και Γκόρι Ανδρέας (Εκκλησία της Γεωργίας), Κύκκου και Τηλλυρίας Νικηφόρος και Ταμασού και Ορεινής Ησαΐας (Εκκλησία της Κύπρου).

Το συνέδριο θα συνεχισθεί και κατά την 17η Σεπτεμβρίου.

Μια πηγή: https://mospat.ru/gr/news/88041/